

ТЭМА ТЫДНЯ

ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ

3
стар.

Нашы грошы ў сметніцы?

15
стар.

Сваякам не патрэбныя?

16
стар.

Гараж ёсць... Ці няма?

Чарнобыльская «рэпутацыя» поўдня Беларусі не перашкаджае жыць, працаваць і натхняцца людзям, якія нягледзячы ні на што любяць гэтую шматпакутную зямлю.

ПРА тых, каго лёс цесна звязаў з малой радзімай, — інфармацыйны праект «Прыцягненне», які стартаваў у Гомельскай вобласці па ініцыятыве старшыні аблвыканкама Уладзіміра Дворніка. Аб маладых спецыялістах, якія атрымалі адукацыю і вярнуліся працаваць на малую радзіму, на працягу некалькіх месяцаў будучы расказаць розныя сродкі масавай інфармацыі Гомельшчыны. Чытачы і гледачы пазнаёмяцца з сапраўднымі прафесіяналамі сваёй справы, якія засталіся адданымі кутку, дзе нарадзіліся.

У Хойніцкім раёне, напрыклад, у 2015 годзе сваё першае працоўнае месца атрымалі 115 чалавек. Дагэтуль засталіся працаваць 75. Намеснік старшыні Хойніцкага райвыканкама **Жанна ЧАРНЯЎСКАЯ** гаворыць, што сітуацыя з замацаваннем маладых спецыялістаў у рэгіёне з сумна вядомай «чарнобыльскай» славай апошнія пяць-шэсць гадоў стабілізавалася:

— Летась да нас па размеркаванні 130 чалавек прыехала, і толькі 40 пакінулі раён. Урадженцы ў абсалютнай большасці застаюцца і працуюць на сваёй зямлі. Радуе, што многія падчас вучобы жэняцца ці замуж выходзяць, а потым сюды вяртаюцца ўжо з другой палавінкай. Практычна ва ўсіх галінах у нас закрыты вакансіі. Такая сітуацыя —

вынік дзеяння дзяржаўных праграм, якія садзейнічалі таму, каб людзі былі зацікаўлены заставацца ў родных мясцінах. Напрыклад, у нас сёння актыўна будуюцца жыллі для маладых спецыялістаў. Людзі атрымліваюць кватэры і дамы. Штогод у Хойніках мы будзем па адным доме: гэта 40—60 кватэр для маладых спецыялістаў. Ёсць пэўныя даплаты, якія дапамагаюць маладому спецыялісту набыць мэблю і ўсё іншае неабходнае. Умовы ёсць, ёсць магчымасць зарабляць грошы. Можна, таму і нараджальнасць у нас на высокім узроўні. У 2016 годзе па ёй мы нават былі лідарамі ў вобласці. Тады за год нарадзілася 318 дзетак.

14
стар.

«РАНЫ» НА КАРЦЕ

У чым асаблівасці жыцця на тэрыторыі з узроўнем радыяцыі ад 5 да 15 кюры на квадратны кіламетр

Першае, што кідаецца ў вочы, калі заходзіш у рабочы кабінет Сяргея Лазарэвіча, — пярэстая карта. Амаль трэць тэрыторыі — шэрага колеру, які месцамі пераходзіць у жоўты або чырвоны. Гэта балючыя месцы рэгіёна, атручаныя «чарнобыльскім» цэзіем і стронцыем. Чырвоны колер — мяжа Краснапольскага, Касцюковіцкага і Чэрыкаўскага раёнаў, дзе радыяцыя перавышае 15 кюры. Тут жыцця няма, замест яго — строгі кантрольна-прапускны рэжым, за парушэнне якога прадугледжана адміністрацыйная адказнасць. У зоне адсялення знаходзяцца буйныя раней вёскі Вепрын, Малінаўка, малая радзіма нашага беларускага песняра Аркадзя Куляшова — Саматэвічы. Летась спецпрадпрыемства «Радон» закончыла тут апошнія работы па зносе пабудовы. На карце яшчэ шмат жоўтага колеру — ім пазначаны тэрыторыі, дзе ўзровень забруджанасці вагаецца ад 5 да 15 кюры. У зоне ўплыву знаходзіцца і Слаўгарад, адзіны з райцэнтраў Магілёўшчыны. Але жыццё тут працягваецца. Як і ў іншых населеных пунктах «жоўтага» колеру. Больш падрабязна пра гэта мы гутарым з Сяргеем ЛАЗАРЭВІЧАМ, намеснікам начальніка аддзела інвестыцый, па праблемах ліквідацыі наступстваў катастрофы на ЧАЭС і надзвычайных сітуацый Камітэта па архітэктуры і будаўніцтве Магілёўскага аблвыканкама. У аддзеле ён працуе пяць гадоў, а раней восем гадоў узначальваў лабараторыю рэабілітацыі забруджаных тэрыторый у магілёўскім філіяле Рэспубліканскага інстытута радыялогіі МНС.

ЗВЯЗДА

Чарнобыльская «фізіка»

— 3 моманту аварыі на АЭС прайшло больш за 30 гадоў. Перыяд паўраспаду цэзію і стронцыю ўжо адбыўся, але трэба яшчэ 8—10 такіх перыядаў, каб ад прысутнасці гэтых элементаў нічога не засталася, — кажа суразмоўца. — Павінна прайсці яшчэ не менш за 240 гадоў.

— **Значыць, супакойвацца пакуль рана?**

— Калі б нехта прыдумаў, як паскорыць працэс распаду радыенуклідаў, гэта быў бы неймаверны прарыў у навуцы. Але пакуль нам трэба мірыцца з тым, што ёсць. Галоўнае, што шчыльнасць цэзію і стронцыю стала меншая, і радыяцыйны фон зменшыўся. Бо не столькі небяспечныя гэтыя хімічныя элементы самі па сабе, колькі іх γ-выпраменьванне, якое адбываецца пры распадзе. Некаторыя дажываюць у такіх умовах і да 90 гадоў, а іншыя пабылі некалькі дзён, атрымалі дозу радыеактыўнага еду і сёння маюць вялікія праблемы з шчытападобнай залозай. Гэта ўсё індывідуальна. Тут пытанне ўжо да медыцыны, наколькі чалавек да гэтага ўспрымальны і што на яго ўплывае. Для таго каб ацаніць з высокай доляй імавернасці ступень уплыву радыяцыі на наша здароўе, трэба рабіць вельмі вялікія выбаркі, абследаваць вялікую колькасць людзей.

Акрамя ж радыяцыі, існуе шмат фактараў, якія могуць выклікаць хваробу. У прыватнасці, курэнне, алкаголь, нерацыянальнае харчаванне і гэтак далей. Увогуле з дзясятка захворванняў маюць сувязь з радыяцыйнымі фактарамі. Сярод іх — анказахворванне шчытападобнай залозы, некаторыя генетычныя адхіленні, катаракты і прамянёвыя захворванні.

13
стар.